

Psychologia osobowości

Psychology of personality

Program studiów dla przedmiotu obowiązujący od cyklu kształcenia	2024/2025
Kierunek studiów	Psychologia
Rok i semestr studiów	Rok II/ Semestr III
Poziom kształcenia	Studia I stopnia
Profil kształcenia na kierunku	Ogólnoakademicki
Moduł kształcenia dla przedmiotu	Kierunkowy
Nazwa specjalizacji (jeśli przedmiot specjalizacyjny)	-
Status przedmiotu	Obligatoryjny

Forma zajęć	Liczba godzin		ECTS	Forma zaliczenia	Waga
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne			
Wykład	30	24	4	Egzamin	100%
Razem za zajęcia dydaktyczne	30	24			
Praca własna studenta	55	61			
Ogółem	100	100			

Cele kształcenia dla przedmiotu

1.	Zaznajomienie studentów z psychologiczną perspektywą na ludzką osobowość na przestrzeni jednostkowego życia.
2.	Zaznajomienie z najważniejszymi pojęciami, teoriami i modelami w psychologii osobowości.
3.	Wprowadzenie do kwestii aplikacyjnych psychologii osobowości, w szczególności metod pomiaru i współczesnego stanu badań empirycznych.

Efekty uczenia się

WIEDZA			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student zna i rozumie)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
W1	Student rozumie ujęcie osobowości we współczesnej psychologii akademickiej, w szczególności różnice między osobowością, tożsamością, temperamentem, postawami i zachowaniami.	Ps_WG03_Lic	Egzamin pisemny – pytania zamknięte.
W2	Student zna i rozumie dynamikę rozwoju ludzkiej osobowości na przestrzeni życia, z uwzględnieniem wkładu biologicznych, psychologicznych i społecznych czynników, potencjalnych trajektorii zaburzeń, oraz możliwości zmiany.	Ps_WG06_Lic	Egzamin pisemny – pytania zamknięte.
W3	Student zna w zaawansowanym stopniu różnice w założeniach dotyczących struktury, dynamiki i rozwoju osobowości w różnych podejściach teoretycznych i wskazuje praktyczne możliwości zastosowania tej wiedzy do rozwiązywania problemów psychologicznych.	Ps_WG08_Lic	Egzamin pisemny – pytania otwarte (z zakresu interpretacji).

UMIĘJĘTNOŚCI			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student potrafi)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
U1	Student potrafi dokonać analizy wzorców zachowania, procesów emocjonalnych i motywacyjnych oraz problemów psychologicznych wykorzystując pojęcia, modele i założenia głównych teorii osobowości.	Ps_UW02_Lic	Egzamin pisemny – pytania otwarte (z zakresu interpretacji).
U2	Student potrafi interpretować dane pochodzące ze zróżnicowanych metod pomiaru osobowości w celu opracowania całościowej diagnozy, ze szczególnym uwzględnieniem ograniczeń w procesie wnioskowania diagnostycznego.	Ps_UW03_Lic	Egzamin pisemny – pytania otwarte (z zakresu interpretacji).
U3	Student potrafi dobrać i zastosować zróżnicowane metody pomiaru osobowości w celu rozwiązywania zróżnicowanych pytań badawczych i problemów klinicznych, ze szczególnym uwzględnieniem wysokiej jakości miar ilościowych.	Ps_UW05_Lic	Egzamin pisemny – pytania zamknięte i otwarte (z zakresu interpretacji).

KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
-----------------------	--	--	--

L.p.	Efekty przedmiotowe (Student jest gotów do)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
K1	Student jest gotów do wykorzystywania wiedzy z zakresu teorii i procesów regulacyjnych osobowości do rozumienia i wyjaśniania ludzkiego zachowania i jego zaburzeń.	Ps_KO05_Lic	Aktywność w trakcie zajęć (dyskusja, debata, pytania i odpowiedzi).
K2	Student jest gotów do przyjęcia otwartej, tolerancyjnej perspektywy względem zróżnicowania ludzkiego doświadczenia.	Ps_KO05_Lic	Aktywność w trakcie zajęć (dyskusja, debata, pytania i odpowiedzi).
K3	Student jest gotów do wykorzystywania wiedzy z zakresu psychologii osobowości do przeciwdziałania i zwalczania dyskryminacji i patologizacji zróżnicowanych wariantów ludzkiego zachowania.	Ps_KO05_Lic	Aktywność w trakcie zajęć (dyskusja, debata, pytania i odpowiedzi).

Treści kształcenia

L.p.	Treść kształcenia (tematyka zajęć)	Liczba godzin	
		Wykład	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
1.	Definicja osobowości, problemy koncepcyjne, granice pojęcia. Rola i funkcje osobowości w ludzkim funkcjonowaniu. Przedmiot psychologii osobowości. Naukowe vs. praktyczne i kliniczne badanie osobowości.	3	2
2.	Psychoanalityczna teoria osobowości w wyjaśnianiu motywacji świadomej i nieświadomej. Systematyka i rola mechanizmów obronnych. Teoria Z. Freuda. Rozwój osobowości na przestrzeni życia w perspektywie psychodynamicznej. Ewolucja psychoanalitycznego ujęcia. Nieświadomość zbiorowa. Archetypy i symbole. Teoria C.G. Junga. Neopsychoanalityczne teorie wyjaśniające kształtowanie się osobowości neurotycznej. Teorie: K. Horney, H. Sullivan, E. Fromm. Psychologia indywidualna i świadome cele życiowe. Teorie: A. Adler, Ch. Bühler.	3	3
3.	Procesy uczenia się a osobowość. Behawiorystyczne teorie osobowości. Autorzy: J. Watson, E. Tolman, B. Skinner, J. Rotter, A. Bandura, W. Mischel, N. Miller i J. Dollard. Osobowość w ujęciu atrybucyjnym na przykładzie teorii F. Heidera. Poznawcze ujęcia osobowości. Teorie: G. Kelly'ego, L. Festingera. Kształtowanie własnej skuteczności. Społeczno-poznawcza teoria A. Bandury.	3	2
4.	Socjobiologia i psychologia ewolucyjna – człowiek zdeterminowany biologicznie. Teorie: K. Lorenz, D. Buss, E. O. Wilson. Genetyczny wkład w rozwój osobowości. Rola temperamentu w strukturze i funkcjonowaniu osobowości. Teorie: H.J. Eysenck, J. Kagan, J. Strelau.	3	2
5.	Osobowość jako struktura cech. Kryteria dojrzałej osobowości. Teoria G. Allporta. Czynniki ujęcia osobowości. Teorie: H.J. Eysenck, R.B. Cattell, R. McCrae i P. Costa. Teoria Wielkiej Piątki jako dominująca teoria osobowości – historyczny rozwój, dowody empiryczne, współczesny status, dalsze kierunki rozwoju i obszary zastosowania teorii w praktyce. Model HEXACO.	3	3
6.	Osobowość w pryzmatach psychologii humanistycznej. Teorie: A. Masłowa, C. Rogersa, V.E. Frankla: samoaktualizacja, ujęcie fenomenologiczne, rola sensu życia	3	2
7.	Osobowość w perspektywie biopsychospołecznej i psychologii pozytywnej. Teoria salutogenezy A. Antonovsky'ego	3	2
8.	Metody pomiarowe w psychologii osobowości: obserwacja behawioralna, miary ilościowe. Krytyka metod projekcyjnych. Czy osobowość przewiduje i wyjaśnia zachowania? Omówienie debaty naukowej z drugiej połowy XX wieku. Czy danym kwestionariuszowym można ufać? Prezentacja dostępnych wyników empirycznych.	3	2
9.	Zdrowie i zaburzenia psychiczne w perspektywie osobowości. Pojęcie normy i patologii w zakresie osobowości, zdrowej/pożądananej osobowości, czynników ryzyka i czynników ochronnych. Zaburzenia osobowości, wczesnodziecięce schematy w terapii schematów jako model klasyfikacji osobowości.	3	3
10.	Psychologia osobowości w perspektywie międzykulturowej. Krytyczna analiza paradygmatycznych założeń psychologii osobowości. Indywidualizm i kolektywizm kulturowy a osobowość. Najważniejsze modele, koncepcje i badania z psychologii kultur globalnego południa.	3	3
Razem		30	24

Metody kształcenia

Forma zajęć	Metody kształcenia
-------------	--------------------

Wykład | Wykład informacyjny z prezentacją multimedialną, analiza przypadków i przykładów, dyskusja, debata.

Warunki zaliczenia

Sposób zaliczenia	Wagi (%)
	Wykład
Egzamin pisemny	100
Razem	100

Rozliczenie pracy własnej studenta

L.p.	Czynności w ramach pracy własnej	Szacowana liczba godzin	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
1.	Lektura obowiązkowa	30	36
2.	Obowiązkowe zapoznanie się z innymi materiałami lub treściami (np. materiałami audio, wideo, narzędziami, pomocami, oprogramowaniem, sprzętem, aktami prawnymi, dokumentacją, warunkami miejsca pracy itp.)	5	5
3.	Przygotowanie do egzaminu	20	20
	Razem	55	61

Literatura obowiązkowa

1.	Cervone, D., Pervin, L. A. (2019). <i>Personality: Theory and research</i> . Wiley.
2.	Oleś, P. K. (2023). <i>Wprowadzenie do psychologii osobowości</i> . Wydawnictwo Naukowe Scholar.
3.	Gasiul, H. (2020). <i>Psychologia osobowości. Nurty, teorie, koncepcje</i> . Difin.

Literatura uzupełniająca

1.	Święcicka, M. (2014). <i>Drugi rozwoju osobowości dzieci i młodzieży</i> . Wydawnictwo Paradygmat.
2.	Dragan, W. Ł. (2014). <i>Temperament w pierwszym roku życia: uwarunkowania genetyczne i środowiskowe</i> . Wydawnictwo Naukowe Scholar.
3.	Larsen, R., Buss, D. (2017). <i>Personality psychology. Domains of knowledge about human nature</i> . McGraw Hill.

Inne materiały dydaktyczne

1.	
2.	
3.	